

Πρὸς Κολοσσαεῖς

Παῦλος ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ **1**

Τιμόθεος¹ ὁ ἀδελφός, τοῖς ἐν Κολασσαῖς² ἀγίοις καὶ πιστοῖς **2**

ἀδελφοῖς ἐν χριστῷ: χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς

ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

Εὐχαριστοῦμεν³ τῷ θεῷ καὶ πατρὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, **3**

πάντοτε⁴ περὶ ὑμῶν προσευχόμενοι, ἀκούσαντες τὴν πίστιν **4**

ὑμῶν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς

ἀγίους, διὰ τὴν ἐλπίδα τὴν ἀποκειμένην⁵ ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, **5**

ἣν προηκούσατε⁶ ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου, τοῦ **6**

παρόντος⁷ εἰς ὑμᾶς, καθὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ, καὶ ἔστιν

καρποφορούμενον⁸ καὶ αὐξανόμενον,⁹ καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν ἀφ' ἧς

ἡμέρας ἠκούσατε καὶ ἐπέγνωτε¹⁰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ: **7**

καθὼς καὶ ἐμάθετε¹¹ ἀπὸ Ἐπαφρᾶ¹² τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου¹³

ἡμῶν, ὅς ἐστιν πιστὸς ὑπὲρ ὑμῶν διάκονος¹⁴ τοῦ χριστοῦ, ὁ καὶ **8**

δηλώσας¹⁵ ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν πνεύματι.

¹ Τιμόθεος, ου, ό, Timothy. ² Κολοσσαί, ών, ή, Colossae. ³ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ⁴ πάντοτε, always, at all times. ⁵ ἀπόκειμαι, be laid up, put away. ⁶ προακούω, hear beforehand. ⁷ πάρεμι, be present, have arrived. ⁸ καρποφορέω, bear fruit. ⁹ αὐξάνω, cause to grow, increase. ¹⁰ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹¹ μαθάνω, learn, ascertain. ¹² Ἐπαφράς, ᾶ, ό, Ephras. ¹³ σύνδουλος, ου, ό, fellow slave, fellow servant. ¹⁴ διάκονος, ου, ό, minister, deacon. ¹⁵ δηλώω, show, make clear.

Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσαμεν, οὐ παυόμεθα¹ ὑπὲρ 9
 ὑμῶν προσευχόμενοι, καὶ αἰτούμενοι ἵνα πληρωθῇτε τὴν
 ἐπίγνωσιν² τοῦ θελήματος αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνέσει³
 πνευματικῇ,⁴ περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως⁵ τοῦ κυρίου εἰς πᾶσαν 10
 ἀρέσκειαν,⁶ ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες⁷ καὶ
 αὐξανόμενοι⁸ εἰς τὴν ἐπίγνωσιν² τοῦ θεοῦ: ἐν πάσῃ δυνάμει 11
 δυναμούμενοι⁹ κατὰ τὸ κράτος¹⁰ τῆς δόξης αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν
 ὑπομονὴν¹¹ καὶ μακροθυμίαν¹² μετὰ χαρᾶς: εὐχαριστοῦντες¹³ τῷ 12
 πατρὶ τῷ ἱκανώσαντι¹⁴ ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα¹⁵ τοῦ κλήρου¹⁶ τῶν
 ἁγίων ἐν τῷ φωτί, ὃς ἐρρύσατο¹⁷ ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ 13
 σκοτούς,¹⁸ καὶ μετέστησεν¹⁹ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς
 ἀγάπης αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν,²⁰ τὴν ἄφεσιν²¹ τῶν 14
 ἁμαρτιῶν: ὃς ἐστὶν εἰκὼν²² τοῦ θεοῦ τοῦ ἀοράτου,²³ πρωτότοκος²⁴ 15
 πάσης κτίσεως:²⁵ ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη²⁶ τὰ πάντα, τὰ ἐν τοῖς 16
 οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὀρατὰ²⁷ καὶ τὰ ἀόρατα,²⁸ εἴτε
 θρόνοι, εἴτε κυριότητες,²⁸ εἴτε ἀρχαί, εἴτε ἐξουσίαι: τὰ πάντα δι'
 αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται:²⁶ καὶ αὐτός ἐστιν πρὸ²⁹ πάντων, καὶ 17
 τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκεν.³⁰ Καὶ αὐτός ἐστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ 18

¹ παύω, cause to cease. ² ἐπίγνωσις, εὐσ, ἦ, knowledge, discernment. ³ σύνεσις, εὐσ, ἦ, understanding, insight. ⁴ πνευματικός, spiritual. ⁵ ἀξίως, worthily, in a manner worthy of. ⁶ ἀρέσκεια, ας, ἦ, pleasing, willing service. ⁷ καρποφορέω, bear fruit. ⁸ αὐξάνω, cause to grow, increase. ⁹ δυναμώω, strengthen, enable. ¹⁰ κράτος, ους, τό, power, dominion. ¹¹ ὑπομονή, ἦς, ἦ, endurance, perseverance. ¹² μακροθυμία, ας, ἦ, long-suffering, patience. ¹³ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ¹⁴ ἱκανόω, make sufficient, qualify. ¹⁵ μερίς, ἶδος, ἦ, part, portion. ¹⁶ κλήρος, ου, ό, lot, portion. ¹⁷ ῥύομαι, rescue, save. ¹⁸ σκότος, ους, τό, darkness. ¹⁹ μεθίστημι, remove, turn away. ²⁰ ἀπολύτρωσις, εὐσ, ἦ, redemption, deliverance. ²¹ ἄφεσις, εὐσ, ἦ, release, forgiveness. ²² εἰκὼν, όνος, ἦ, image, likeness. ²³ ἀόρατος, invisible, unseen. ²⁴ πρωτότοκος, first-born. ²⁵ κτίσις, εὐσ, ἦ, creation, creature. ²⁶ κτίζω, create, form. ²⁷ ὀρατός, visible. ²⁸ κυριότης, ητος, ἦ, lordship, dominion. ²⁹ πρὸ, before (gen), before. ³⁰ συνίστημι, commend (transitive), stand with.

σώματος, τῆς ἐκκλησίας: ὅς ἐστιν ἀρχή, πρωτότοκος¹ ἐκ τῶν
νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν παῶσιν αὐτὸς πρωτεύων·² ὅτι ἐν αὐτῷ 19
εὐδόκησεν³ πᾶν τὸ πλήρωμα⁴ κατοικῆσαι,⁵ καὶ δι' αὐτοῦ 20
ἀποκαταλλάξαι⁶ τὰ πάντα εἰς αὐτόν, εἰρηνοποιήσας⁷ διὰ τοῦ
αἵματος τοῦ σταυροῦ⁸ αὐτοῦ, δι' αὐτοῦ, εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, εἴτε
τὰ ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς. Καὶ ὑμᾶς ποτὲ⁹ ὄντας ἀπηλλοτριωμένους¹⁰ 21
καὶ ἐχθροὺς¹¹ τῇ διανοίᾳ¹² ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς πονηροῖς, νυνὶ¹³ δὲ
ἀποκατήλλαξεν⁶ ἐν τῷ σώματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ 22
θανάτου, παραστήσαι¹⁴ ὑμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους¹⁵ καὶ
ἀνεγκλήτους¹⁶ κατενώπιον¹⁷ αὐτοῦ: εἴγε¹⁸ ἐπιμένετε¹⁹ τῇ πίστει 23
θεμελιωμένοι²⁰ καὶ ἐδραῖοι,²¹ καὶ μὴ μετακινούμενοι²² ἀπὸ τῆς
ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου οὗ ἠκούσατε, τοῦ κηρυχθέντος ἐν πάσῃ
τῇ κτίσει²³ τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανόν, οὗ ἐγενόμην ἐγὼ Παῦλος
διάκονος.²⁴

Νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασιν²⁵ ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ ἀνταναπληρῶ²⁶ τὰ 24
ὑστερήματα²⁷ τῶν θλίψεων²⁸ τοῦ χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου ὑπὲρ
τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὃ ἐστιν ἡ ἐκκλησία: ἧς ἐγενόμην ἐγὼ 25

¹ πρωτότοκος, first-born. ² πρωτεύω, be first, have first place. ³ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ⁴ πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ⁵ κατοικέω, inhabit, dwell. ⁶ ἀποκαταλλάσσω, reconcile. ⁷ εἰρηνοποιέω, make peace, reconcile. ⁸ σταυρός, οὗ, ὁ, cross. ⁹ ποτέ, once, at some time. ¹⁰ ἀπαλλοτριόμαι, alienate, estrange. ¹¹ ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ¹² διάνοια, ας, ἡ, mind, understanding. ¹³ νυνί, now, already. ¹⁴ παρίστημι, be present, stand by. ¹⁵ ἄμωμος, without blemish, blameless. ¹⁶ ἀνέγκλητος, above reproach, blameless. ¹⁷ κατενώπιον, before, in the presence of (gen). ¹⁸ εἴγε, if indeed, seeing that. ¹⁹ ἐπιμένω, continue, remain. ²⁰ θεμελιόω, lay a foundation, found. ²¹ ἐδραῖος, steadfast, firm. ²² μετακινέω, shift, remove. ²³ κτίσις, εως, ἡ, creation, creature. ²⁴ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ²⁵ πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ²⁶ ἀνταναπληρῶ, fill up in turn. ²⁷ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ²⁸ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution.

διάκονος,¹ κατὰ τὴν οἰκονομίαν² τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι εἰς
 ὑμᾶς, πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, τὸ μυστήριον³ τὸ 26
 ἀποκεκρυμμένον⁴ ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν· νυνὶ⁵ δὲ
 ἐφανερώθη⁷ τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, οἷς ἠθέλησεν ὁ θεὸς γνωρίσαι⁸ τί 27
 τὸ πλοῦτος⁹ τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου³ τούτου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὅς
 ἐστὶν χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπίς τῆς δόξης· ὃν ἡμεῖς 28
 καταγγέλλομεν,¹⁰ νουθετοῦντες¹¹ πάντα ἄνθρωπον, καὶ
 διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα
 παραστήσωμεν¹² πάντα ἄνθρωπον τέλειον¹³ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ· εἰς 29
 ὃ καὶ κοπιῶ,¹⁴ ἀγωνιζόμενος¹⁵ κατὰ τὴν ἐνέργειαν¹⁶ αὐτοῦ, τὴν
 ἐνεργουμένην¹⁷ ἐν ἐμοὶ ἐν δυνάμει.

Θέλω γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ἡλίκον¹⁸ ἀγῶνα¹⁹ ἔχω περὶ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν 2
 Λαοδικείᾳ,²⁰ καὶ ὅσοι οὐχ ἑωράκασιν τὸ πρόσωπόν μου ἐν σαρκί, 2
 ἵνα παρακληθῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν, συμβιβασθέντων²¹ ἐν
 ἀγάπῃ, καὶ εἰς πάντα πλοῦτον⁹ τῆς πληροφορίας²² τῆς συνέσεως,²³
 εἰς ἐπίγνωσιν²⁴ τοῦ μυστηρίου³ τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς καὶ τοῦ
 χριστοῦ, ἐν ᾧ εἰσὶν πάντες οἱ θησαυροὶ²⁵ τῆς σοφίας καὶ τῆς 3

¹ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ² οἰκονομία, ας, ἡ, stewardship, administration. ³ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ⁴ ἀποκρύπτω, hide, conceal. ⁵ γενεά, ας, ἡ, generation. ⁶ νυνί, now, already. ⁷ φανερώω, reveal, manifest. ⁸ γνωρίζω, make known, declare. ⁹ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ¹⁰ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹¹ νουθετέω, admonish, exhort. ¹² παρίστημι, be present, stand by. ¹³ τέλειος, complete, perfect. ¹⁴ κοπιῶ, toil, labor. ¹⁵ ἀγωνίζομαι, contend, struggle. ¹⁶ ἐνέργεια, ας, ἡ, operative power, working. ¹⁷ ἐνεργέω, work, effect. ¹⁸ ἡλίκος, how great, how small. ¹⁹ ἀγών, ὁ, struggle, fight. ²⁰ Λαοδικεία, ας, ἡ, Laodicea. ²¹ συμβιβάζω, hold together, instruct. ²² πληροφορία, ας, ἡ, full assurance, certainty. ²³ σύνεσις, εως, ἡ, understanding, insight. ²⁴ ἐπίγνωσις, εως, ἡ, knowledge, discernment. ²⁵ θησαυρός, ου, ὁ, storehouse, treasure.

γνώσεως¹ ἀπόκρυφοι.² Τοῦτο δὲ λέγω, ἵνα μή τις ὑμᾶς 4
 παραλογίζεται³ ἐν πιθανολογίᾳ.⁴ Εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ ἄπειμι,⁵ 5
 ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμί, χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν τὴν
 τάξιν,⁶ καὶ τὸ στερέωμα⁷ τῆς εἰς χριστὸν πίστεως ὑμῶν.

Ὡς οὖν παρελάβετε⁸ τὸν χριστὸν Ἰησοῦν τὸν κύριον, ἐν αὐτῷ 6
 περιπατεῖτε, ἐρριζωμένοι⁹ καὶ ἐποικοδομούμενοι¹⁰ ἐν αὐτῷ, καὶ 7
 βεβαιούμενοι¹¹ ἐν τῇ πίστει, καθὼς ἐδιδάχθητε, περισσεύοντες¹²
 ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ.¹³

Βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν¹⁴ διὰ τῆς φιλοσοφίας¹⁵ καὶ 8
 κενῆς¹⁶ ἀπάτης,¹⁷ κατὰ τὴν παράδοσιν¹⁸ τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ
 στοιχεῖα¹⁹ τοῦ κόσμου, καὶ οὐ κατὰ χριστόν· ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ 9
 πᾶν τὸ πλήρωμα²¹ τῆς θεότητος²² σωματικῶς,²³ καί ἐστε ἐν αὐτῷ 10
 πεπληρωμένοι, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας· ἐν 11
 ᾧ καὶ περιετμήθητε²⁴ περιτομῇ²⁵ ἀχειροποιήτῳ,²⁶ ἐν τῇ ἀπεκδύσει
 τοῦ σώματος τῶν ἁμαρτιῶν τῆς σαρκός, ἐν τῇ περιτομῇ²⁵ τοῦ
 χριστοῦ, συνταφέντες²⁸ αὐτῷ ἐν τῷ βαπτίσματι,²⁹ ἐν ᾧ καὶ 12

¹γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ²ἀπόκρυφος, hidden, secret. ³παραλογίζομαι, deceive, mislead. ⁴πιθανολογία, ας, ἡ, persuasive speech. ⁵ἀπειμι, go away, depart. ⁶τάξις, εως, ἡ, arranging, order. ⁷στερέωμα, τος, τό, firmament, firmness. ⁸παραλαμβάνω, receive, take. ⁹ρίζω, root, fix by the root. ¹⁰ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation. ¹¹βεβαιόω, confirm, secure. ¹²περισσεύω, abound, be rich. ¹³εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ¹⁴συλαγωγέω, make captive of, carry off as spoil. ¹⁵φιλοσοφία, ας, ἡ, philosophy, love of wisdom. ¹⁶κενός, empty, vain. ¹⁷ἀπάτη, ης, ἡ, deceit, deceitfulness. ¹⁸παράδοσις, εως, ἡ, tradition, instruction. ¹⁹στοιχεῖον, τό, elementary principles, elements. ²⁰κατοικέω, inhabit, dwell. ²¹πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ²²θεότης, ητος, ἡ, divine nature, deity. ²³σωματικῶς, in bodily form, bodily. ²⁴περιτέμνω, circumcise, circumcise. ²⁵περιτομή, ἡς, ἡ, circumcision. ²⁶ἀχειροποίητος, not made with hands, not made by hand. ²⁷ἀπέκδυσις, εως, ἡ, removal, stripping off. ²⁸συνθάπτω, bury along with. ²⁹βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism.

συνηγέρθητε¹ διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας² τοῦ θεοῦ, τοῦ
 ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ τῶν νεκρῶν. Καὶ ὑμᾶς, νεκροὺς ὄντας ἐν¹³
 τοῖς παραπτώμασιν³ καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ⁴ τῆς σαρκὸς ὑμῶν,
 συνεζωοποίησεν⁵ ὑμᾶς σὺν αὐτῷ, χαρισάμενος⁶ ἡμῖν πάντα τὰ
 παραπτώματα,³ ἐξαλείψας⁷ τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον⁸ τοῖς¹⁴
 δόγμασιν,⁹ ὃ ἦν ὑπεναντίον¹⁰ ἡμῖν: καὶ αὐτὸ ἤρκεν ἐκ τοῦ μέσου,
 προσηλώσας¹¹ αὐτὸ τῷ σταυρῷ: ¹²ἀπεκδυσάμενος¹³ τὰς ἀρχὰς καὶ¹⁵
 τὰς ἐξουσίας, ἐδειγμάτισεν¹⁴ ἐν παρρησίᾳ,¹⁵ θριαμβεύσας¹⁶
 αὐτοὺς ἐν αὐτῷ.

Μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει¹⁷ ἢ ἐν πόσει,¹⁸ ἢ ἐν μέρει¹⁹¹⁶
 ἑορτῆς²⁰ ἢ νομηνίας²¹ ἢ σαββάτων: ἃ ἐστὶν σκιά²² τῶν¹⁷
 μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα χριστοῦ. Μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβεύετω²³¹⁸
 θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ²⁴ καὶ θρησκείᾳ²⁵ τῶν ἀγγέλων, ἃ μὴ
 ἐώρακεν ἐμβατεύων,²⁶ εἰκῇ²⁷ φυσιοῦμενος²⁸ ὑπὸ τοῦ νοῦς²⁹ τῆς
 σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ οὐ κρατῶν³⁰ τὴν κεφαλὴν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα,¹⁹
 διὰ τῶν ἀφῶν³¹ καὶ συνδέσμων³² ἐπιχορηγούμενον³³ καὶ

¹ συνεγείρω, raise up with, raise along with. ² ἐνέργεια, ας, ἡ, operative power, working. ³ παράπτωμα, τος, τό, trespass, falling away. ⁴ ἀκροβυστία, ας, ἡ, uncircumcision, foreskin. ⁵ συζωοποιέω, make alive together with someone. ⁶ χαρίζομαι, give freely, forgive. ⁷ ἐξαλείφω, wipe out, erase. ⁸ χειρόγραφον, ου, τό, account, record of debts. ⁹ δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ¹⁰ ὑπεναντίος, opposed, contrary. ¹¹ προσηλώω, nail (fast), nail to. ¹² σταυρός, οὔ, ὁ, cross. ¹³ ἀπεκδύομαι, strip off, disarm. ¹⁴ δειγματίζω, make a show of, expose. ¹⁵ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ¹⁶ θριαμβεύω, lead in a triumphal procession. ¹⁷ βρώσις, εως, ἡ, eating, food. ¹⁸ πόσις, εως, ἡ, drinking, drink. ¹⁹ μέρος, ους, τό, part, portion. ²⁰ ἑορτή, ἡς, ἡ, feast, festival. ²¹ νομηνία, ας, ἡ, new moon as a festival. ²² σκιά, ἄς, ἡ, shadow, thick darkness. ²³ καταβραβεύω, rob of a prize, decide against. ²⁴ ταπεινοφροσύνη, ης, ἡ, lowliness of mind, humility. ²⁵ θρησκεία, ας, ἡ, religion, worship. ²⁶ ἐμβατεύω, enter into, enter. ²⁷ εἰκῇ, without cause or reason, vainly. ²⁸ φυσιώω, puff or blow up, be arrogant. ²⁹ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ³⁰ κρατέω, grasp, lay hold of. ³¹ ἀφή, ἡς, ἡ, joint, band. ³² σύνδεσμος, ου, ὁ, bond, fetter. ³³ ἐπιχορηγέω, supply, provide.

συμβιβάζόμενον,¹ αὖξει² τὴν αὖξησιν³ τοῦ θεοῦ.

Εἰ ἀπεθάνετε σὺν χριστῷ, ἀπὸ τῶν στοιχείων⁴ τοῦ κόσμου, τί ὡς 20

ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε,⁵ Μὴ ἅψη,⁶ μηδὲ γεύση,⁷ μηδὲ 21

θίγης⁸ – ἃ ἐστὶν πάντα εἰς φθορὰν⁹ τῇ ἀποχρήσει¹⁰ – κατὰ τὰ 22

ἐντάλματα¹¹ καὶ διδασκαλίας¹² τῶν ἀνθρώπων; Ἄτινά ἐστὶν 23

λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελοθησκείᾳ¹³ καὶ

ταπεινοφροσύνη¹⁴ καὶ ἀφειδίᾳ¹⁵ σώματος, οὐκ ἐν τιμῇ¹⁶ τινὶ πρὸς

πλησμονήν¹⁷ τῆς σαρκός.

Εἰ οὖν συνηγέρθητε¹⁸ τῷ χριστῷ, τὰ ἄνω¹⁹ ζητεῖτε, οὗ²⁰ ὁ χριστός 3

ἐστὶν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ καθήμενος. Τὰ ἄνω¹⁹ φρονεῖτε,²¹ μὴ τὰ 2

ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀπεθάνετε γάρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται²² σὺν τῷ 3

χριστῷ ἐν τῷ θεῷ. Ὅταν ὁ χριστὸς φανερωθῇ,²³ ἡ ζωὴ ἡμῶν, 4

τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε²³ ἐν δόξῃ.

Νεκρώσατε²⁴ οὖν τὰ μέλη²⁵ ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν,²⁶ 5

ἀκαθαρσίαν,²⁷ πάθος,²⁸ ἐπιθυμίαν²⁹ κακὴν, καὶ τὴν πλεονεξίαν,³⁰

¹ συμβιβάζω, hold together, instruct. ² αὖξανω, cause to grow, increase. ³ αὖξεις, εως, ἡ, growth, increase. ⁴ στοιχεῖον, τό, elementary principles, elements. ⁵ δογματίζω, subject to regulations, decree. ⁶ ἅπτομαι, touch or handle. ⁷ γεύομαι, taste, experience. ⁸ θιγγάνω, touch, handle. ⁹ φθορά, ἀς, ἡ, destruction, corruption. ¹⁰ ἀπόχρησις, εως, ἡ, consuming, using up. ¹¹ ἐντάλμα, τος, τό, precept, commandment. ¹² διδασκαλία, ας, ἡ, teaching, doctrine. ¹³ ἐθελοθησκεία, ας, ἡ, arbitrary worship. ¹⁴ ταπεινοφροσύνη, ης, ἡ, lowliness of mind, humility. ¹⁵ ἀφειδία, ας, ἡ, unsparing treatment, severity. ¹⁶ τιμή, ῆς, ἡ, honor, price. ¹⁷ πλησμονή, ῆς, ἡ, indulgence, satisfaction. ¹⁸ συνεγείρω, raise up with, raise along with. ¹⁹ ἄνω, up, above. ²⁰ οὗ, where, when. ²¹ φρονέω, think, judge. ²² κρύπτω, conceal, hide. ²³ φανερόω, reveal, manifest. ²⁴ νεκρόω, put to death, render weak. ²⁵ μέλος, ους, τό, member, limb. ²⁶ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ²⁷ ἀκαθαρσία, ας, ἡ, uncleanness, impurity. ²⁸ πάθος, ους, τό, suffering, pain. ²⁹ ἐπιθυμία, ας, ἡ, desire, passion. ³⁰ πλεονεξία, ας, ἡ, covetousness, avarice.

ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρεία,¹ δι' ἧς ὀργή² τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς 6
 υἱοὺς τῆς ἀπειθείας³ ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιεπατήσατέ ποτε,⁴ ὅτε 7
 ἐζήτε ἐν αὐτοῖς. Νυνὶ⁵ δὲ ἀπόθεσθε⁶ καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργήν,² 8
 θυμὸν,⁷ κακίαν,⁸ βλασφημίαν,⁹ αἰσχρολογίαν¹⁰ ἐκ τοῦ στόματος
 ὑμῶν: μὴ ψεύδεσθε¹¹ εἰς ἀλλήλους, ἀπεκδυσάμενοι¹² τὸν παλαιὸν 9
 ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν¹⁴ αὐτοῦ, καὶ ἐνδυσάμενοι¹⁵ τὸν νέον, 10
 τὸν ἀνακαινούμενον¹⁷ εἰς ἐπίγνωσιν¹⁸ κατ' εἰκόνα¹⁹ τοῦ
 κτίσαντος²⁰ αὐτόν: ὅπου οὐκ ἔστι²¹ Ἕλλην²² καὶ Ἰουδαῖος, 11
 περιτομή²³ καὶ ἀκροβυστία,²⁴ βάρβαρος,²⁵ Σκύθης,²⁶ δοῦλος,
 ἐλεύθερος:²⁷ ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν παῶν χριστός.

Ἐνδύσασθε¹⁵ οὖν, ὡς ἐκλεκτοὶ²⁸ τοῦ θεοῦ, ἅγιοι καὶ ἠγαπημένοι, 12
 σπλάγχνα²⁹ οἰκτιρμοῦ,³⁰ χρηστότητα,³¹ ταπεινοφροσύνην,³²
 πραότητα,³³ μακροθυμίαν:³⁴ ἀνεχόμενοι³⁵ ἀλλήλων, καὶ 13
 χαριζόμενοι³⁶ ἑαυτοῖς, ἕαν τις πρὸς τινὰ ἔχη μομφήν:³⁷ καθὼς καὶ
 ὁ χριστὸς ἑχαρίσατο³⁶ ὑμῖν, οὕτως καὶ ὑμεῖς: ἐπὶ παῶν δὲ τούτοις 14
 τὴν ἀγάπην, ἥτις ἐστὶν σύνδεσμος³⁸ τῆς τελειότητος.³⁹ Καὶ ἡ 15

¹ εἰδωλολατρεία, ας, ἡ, worship or service of an image. ² ὀργή, ἡς, ἡ, wrath, anger. ³ ἀπειθεία, ας, ἡ, disobedience, willful unbelief. ⁴ ποτέ, once, at some time. ⁵ νυνί, now, already. ⁶ ἀποτίθημι, put off, lay aside. ⁷ θυμός, ου, ὁ, wrath, outburst of passion. ⁸ κακία, ας, ἡ, malice, evil. ⁹ βλασφημία, ας, ἡ, blasphemy, reproach. ¹⁰ αἰσχρολογία, ας, ἡ, obscene speech, dirty talk. ¹¹ ψεύδομαι, lie. ¹² ἀπεκδύομαι, strip off, disarm. ¹³ παλαιός, old, ancient. ¹⁴ πράξις, εως, ἡ, deed, function. ¹⁵ ἐνδύω, put on, clothe. ¹⁶ νέος, new, young. ¹⁷ ἀνακαινώω, renew, amend. ¹⁸ ἐπίγνωσις, εως, ἡ, knowledge, discernment. ¹⁹ εἰκών, ὄνομα, ἡ, image, likeness. ²⁰ κτίζω, create, form. ²¹ ἐνι, there is in, is present. ²² Ἕλληνας, ὄνομα, ὁ, Greek, Hellene. ²³ περιτομή, ἡς, ἡ, circumcision. ²⁴ ἀκροβυστία, ας, ἡ, uncircumcision, foreskin. ²⁵ βάρβαρος, barbarous, barbarian. ²⁶ Σκύθης, ου, ὁ, Scythian. ²⁷ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ²⁸ ἐκλεκτός, chosen, elect. ²⁹ σπλάγχνα, ὡν, τὰ, bowels, compassion. ³⁰ οἰκτιρμός, οῦ, ὁ, compassion, pity. ³¹ χρηστότης, ητος, ἡ, goodness, kindness. ³² ταπεινοφροσύνη, ης, ἡ, lowliness of mind, humility. ³³ πραΰτης, mildness, gentleness. ³⁴ μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. ³⁵ ἀνέχομαι, endure, bear with. ³⁶ χαρίζομαι, give freely, forgive. ³⁷ μομφή, ἡς, ἡ, blame, (cause for) complaint. ³⁸ σύνδεσμος, ου, ὁ, bond, fetter. ³⁹ τελειότης, ητος, ἡ, perfection, completeness.

εἰρήνη τοῦ θεοῦ βραβεύετω¹ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ
ἐκλήθητε ἐν ἐνὶ σώματι· καὶ εὐχάριστοι² γίνεσθε. Ὁ λόγος τοῦ 16
χριστοῦ ἐνοικεῖτω³ ἐν ὑμῖν πλουσίως⁴ ἐν πάσῃ σοφίᾳ·
διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες⁵ ἑαυτούς, ψαλμοῖς,⁶ καὶ ὕμνοις,⁷
καὶ ᾠδαῖς⁸ πνευματικαῖς,⁹ ἐν χάριτι ᾄδοντες¹⁰ ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν
τῷ κυρίῳ. Καὶ πᾶν ὃ τι ἂν ποιῇτε, ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν 17
ὀνόματι κυρίου Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες¹¹ τῷ θεῷ καὶ πατρὶ δι'
αὐτοῦ.

Αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε¹² τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ὡς ἀνήκεν¹³ ἐν 18
κυρίῳ. Οἱ ἄνδρες, ἀγαπάτε τὰς γυναῖκας, καὶ μὴ πικραίνεσθε¹⁴ 19
πρὸς αὐτάς. Τὰ τέκνα, ὑπακούετε¹⁵ τοῖς γονεῦσιν¹⁶ κατὰ πάντα· 20
τοῦτο γὰρ ἐστὶν εὐάρεστον¹⁷ ἐν κυρίῳ. Οἱ πατέρες, μὴ ἐρεθίζετε¹⁸ 21
τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀθυμῶσιν.¹⁹ Οἱ δούλοι, ὑπακούετε¹⁵ κατὰ 22
πάντα τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις, μὴ ἐν ὀφθαλμοδουλείᾳς²⁰ ὡς
ἀνθρωπάρεσκοι,²¹ ἀλλ' ἐν ἀπλότητι²² καρδίας, φοβούμενοι τὸν
θεόν· καὶ πᾶν ὃ τι ἐὰν ποιῇτε, ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε,²³ ὡς τῷ κυρίῳ 23
καὶ οὐκ ἀνθρώποις· εἰδότες ὅτι ἀπὸ κυρίου λήψετε τὴν 24
ἀνταπόδοσιν²⁴ τῆς κληρονομίας·²⁵ τῷ γὰρ κυρίῳ χριστῷ

¹ βραβεύω, be judge, rule. ² εὐχάριστος, thankful, grateful. ³ ἐνοικέω, dwell in, am settled in. ⁴ πλουσίως, richly, abundantly. ⁵ νουθετέω, admonish, exhort. ⁶ ψαλμός, οὐ, ὁ, song of praise, psalm. ⁷ ὕμνος, οὐ, ὁ, song of praise, hymn. ⁸ ᾠδή, ἡς, ἡ, song, ode. ⁹ πνευματικός, spiritual. ¹⁰ ᾄδω, sing. ¹¹ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ¹² ὑποτάσσω, subject, put in subjection. ¹³ ἀνήκω, be fit, be proper. ¹⁴ πικραίνω, make bitter, embitter. ¹⁵ ὑπακούω, obey, listen. ¹⁶ γονεῦς, ἐως, ὁ, parent. ¹⁷ εὐάρεστος, well-pleasing, acceptable. ¹⁸ ἐρεθίζω, arouse, provoke. ¹⁹ ἀθυμέω, be discouraged, disheartened. ²⁰ ὀφθαλμοδουλεία, ας, ἡ, service rendered only while the master watches. ²¹ ἀνθρωπάρεσκος, people pleaser. ²² ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ²³ ἐργάζομαι, work, word. ²⁴ ἀνταπόδοσις, εως, ἡ, recompense, reward. ²⁵ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance.

δουλεύετε.¹ Ὁ δὲ ἀδικῶν² κομιεῖται³ ὃ ἡδίκησεν·² καὶ οὐκ ἔστιν 25
προσωποληψία.⁴

Οἱ κύριοι, τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα⁵ τοῖς δούλοις παρέχεσθε,⁶ 4
εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἐν οὐρανοῖς.

Τῇ προσευχῇ⁷ προσκαρτερεῖτε,⁸ γρηγοροῦντες⁹ ἐν αὐτῇ ἐν 2
εὐχαριστίᾳ·¹⁰ προσευχόμενοι ἅμα¹¹ καὶ περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ θεὸς 3
ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν¹² τοῦ λόγου, λαλῆσαι τὸ μυστήριον¹³ τοῦ
χριστοῦ, δι' ὃ καὶ δέδεμαι·¹⁴ ἵνα φανερώσω¹⁵ αὐτό, ὥς δεῖ με 4
λαλῆσαι. Ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν 5
ἐξαγοραζόμενοι.¹⁶ Ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε¹⁷ ἐν χάριτι, ἅλατι¹⁸ 6
ἡρτυμένος,¹⁹ εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἐνὶ ἐκάστῳ ἀποκρίνεσθαι.

Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνωρίσει²⁰ ὑμῖν Τυχικός,²¹ ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς 7
καὶ πιστὸς διάκονος²² καὶ σύνδουλος²³ ἐν κυρίῳ· ὃν ἔπεμψα πρὸς 8
ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶ τὰ περὶ ὑμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς
καρδίας ὑμῶν· σὺν Ὀνησίμῳ²⁴ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, 9
ὃς ἐστὶν ἐξ ὑμῶν. Πάντα ὑμῖν γνωριοῦσιν²⁰ τὰ ὧδε.

¹ δουλεύω, serve, am a slave. ² ἀδικέω, do wrong, harm. ³ κομίζω, receive, bring. ⁴ προσωποληψία, ας, ἡ, partiality, favoritism. ⁵ ἰσότης, ἡ, equality, fairness. ⁶ παρέχω, offer, afford. ⁷ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ⁸ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ⁹ γρηγορέω, watch, keep watch. ¹⁰ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ¹¹ ἅμα, at the same time. ¹² θύρα, ας, ἡ, door, gate. ¹³ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ¹⁴ δέω, bind, tie. ¹⁵ φανερόω, reveal, manifest. ¹⁶ ἐξαγοράζω, redeem, make the most of. ¹⁷ πάντοτε, always, at all times. ¹⁸ ἅλας, ατος, τό, salt. ¹⁹ ἄρτύω, season, make salty. ²⁰ γνωρίζω, make known, declare. ²¹ Τυχικός, ου, ὁ, Tychicus. ²² διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ²³ σύνδουλος, ου, ὁ, fellow slave, fellow servant. ²⁴ Ὀνήσιμος, ου, ὁ, Onesimus.

Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος¹ ὁ συναιχμάλωτός² μου, καὶ Μάρκος³ 10

ὁ ἀνεψιός⁴ Βαρνάβας,⁵ περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολὰς – ἐὰν ἔλθῃ πρὸς

ὑμᾶς, δέξασθε αὐτόν: καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰούστος,⁶ οἱ ὄντες 11

ἐκ περιτομῆς:⁷ οὗτοι μόνοι συνεργοὶ⁸ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ,

οἵτινες ἐγενήθησάν μοι παρηγορία.⁹ Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς¹⁰ 12

ὁ ἐξ ὑμῶν, δοῦλος χριστοῦ, πάντοτε¹¹ ἀγωνιζόμενος¹² ὑπὲρ ὑμῶν

ἐν ταῖς προσευχαῖς,¹³ ἵνα στήτε τέλειοι¹⁴ καὶ πεπληρωμένοι ἐν

παντὶ θελήματι τοῦ θεοῦ. Μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει ζῆλον¹⁵ 13

πολὺν ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ¹⁶ καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει.¹⁷ 14

Ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς¹⁸ ὁ ἰατρός¹⁹ ὁ ἀγαπητός, καὶ Δημᾶς.²⁰ 15

Ἀσπάσασθε τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ¹⁶ ἀδελφούς, καὶ Νυμφᾶν,²¹ καὶ

τὴν κατ' οἶκον αὐτοῦ ἐκκλησίαν. Καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ²² παρ' 16

ὑμῖν ἡ ἐπιστολή,²³ ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ Λαοδικαίων²⁴

ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ,²² καὶ τὴν ἐκ Λαοδικείας¹⁶ ἵνα καὶ ὑμεῖς

ἀναγνώτε.²² Καὶ εἴπατε Ἀρχίππῳ,²⁵ Βλέπε τὴν διακονίαν²⁶ ἣν 17

παρέλαβες²⁷ ἐν κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν πληροῖς.

¹ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ² συναιχμάλωτος, ου, ὁ, fellow prisoner, fellow captive. ³ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ⁴ ἀνεψιός, οὔ, ὁ, cousin. ⁵ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁶ Ἰούστος, ου, ὁ, Justus. ⁷ περιτομή, ἡς, ἡ, circumcision. ⁸ συνεργός, οὔ, ὁ, fellow worker. ⁹ παρηγορία, ας, ἡ, comfort, encouragement. ¹⁰ Ἐπαφρᾶς, ᾱ, ὁ, Epaphras. ¹¹ πάντοτε, always, at all times. ¹² ἀγωνίζομαι, contend, struggle. ¹³ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ¹⁴ τέλειος, complete, perfect. ¹⁵ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ¹⁶ Λαοδικεία, ας, ἡ, Laodicea. ¹⁷ Ἱεράπολις, εως, ἡ, Hierapolis. ¹⁸ Λουκᾶς, ᾱ, ὁ, Luke, Lucas. ¹⁹ ἰατρός, οὔ, ὁ, physician. ²⁰ Δημᾶς, ᾱ, ὁ, Demas. ²¹ Νυμφᾶς, α, ὁ, Nymphas. ²² ἀναγινώσκω, read. ²³ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ²⁴ Λαοδικεύς, εως, ὁ, Laodicean. ²⁵ Ἀρχίππος, ου, ὁ, Archippus. ²⁶ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ²⁷ παραλαμβάνω, receive, take.

Ὁ ἀσπασμὸς¹ τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. Μνημονεύετε² μου τῶν 18
δεσμῶν.³ Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. Ἀμήν.

¹ἀσπασμός, σῦ, δ, greeting, salutation. ²μνημονεύω, remember, make mention of. ³δεσμός, σῦ, δ, chain, bond.